150
144

APVNTAMENTS

DONATS ALS MOLT ILLVSTRES SENYORS DEPVTATS DEL GENERAL DE CATHALUNYA per las persónas eletas dels tres Estaments, en raho de Galeras per aquest Principat.

CONSIDERANT los Senyors Deputats que vuy son, lo infelice succes de la perdua de les dos Galeres de aquest Principat. Pera mes acertar en materia tant graue, a cerca del que podien y deuien fer en reparo de tant gran dany, juntaren los Brassos dels tres Estaments a 7. del mes de Agost del corrent any de 1623. als quals aparegue se fes nominacio de sis persones de cada estament, pera que mes facilment conferissen, mirassen, y apũtassen, lo que mes aparegues cõuenir a cerca de dit fet, pera que apres, lo que se auria tractat y apuntat se referis de nou en dits Brassos, y se prengues la resolucio mes conuenient al seruey de Deu, de sa Magestat, y benefici vniuersal de aquest Principat.

Feta nominacio per dits Senyors Deputats de dites sis persones de cada estament se son conferides juntament ab dits Senyors Deputats algunes vegades, y se ha presa resolucio a cerca de alguns caps resultants del mateix fet que necessitauen de executio sens noua consulta de dits Brassos, per euitar lo dany podie resultar dela dilacio, es a saber, en donar raho a sa Magestat de dita perdua: y auent referit los Senyors Deputats, que ya sos inmediats predecessors auian feta esta diligencia, aparegue per ara no auerse de fer de nou, fins se oferis altra ocasio mes oportuna. Y quant al que tambe referiren dits Senyors Deputats, que per medi de sos Magnifichs Assessors, y Aduocat Fiscal, per

los medis de justicia conuenients se anauan fent algunes aprehensions de pecunies y altres bens ques trobauen en poder de terceres persones, dient eren dels Capitans a carrech dels quals nauegauen dites dos Galeres, per lo interes que en les dites pecunies y bens podie pretendrer lo Procurador del General, se tingué per molt acertada dita diligencia.

E axi tambe se prengue resolucio se notificas a tots los oficials de dites Galeres, desdels majors fins als menors, axi nomenats per sa Magestat, com per los Senyors Deputats, que desdel dia de la perdua de dites Galeres cessaue y tenien per extinct y acabat los salaris y rections que abans tenien, pus per dita causa cessaue lo exercici y seruey de dites Galeres, per lo qual sels donauen dits salaris, y reccions.

Y finalment trobant dits Senyors Deputats que per dits sos inmediats predeceſſors se auia fet acte de arrendament del dret de les Galeres, y altre acte de asiento ab Ioan Pau Canoues pera pagar del preu de dit arrendament los salaris y rections als oficials y persones de dites Galeres, conforme està contengut en lo acte de dit asiento, attenent que les pretencions que podien resultar de dits actes, entre dits Senyors Deputats y Canoues concernexen merits de justicia, se prengue resolutio, que dits Senyors Deputats cridat dit Canoues resolgueſſen ab ell si fos possible de be a be, qualseuols pretencions y diferencies pogueſſen resultar de dits actes, y quant no, per via de justicia.

E quant al segon cap principal de reparar lo dany seguit ab la presa de dites dos Galeres, es a saber, com y de quina manera se podie reparar dit dany, posant de nou en mar altres Galeres, o en lo mateix numero que vltimament eren, o altre major: auent resolt dits Senyors Deputats, y persones eletes en conformitat, esser no solament conuenient, pero necessari al present Principat sustentar Galeres, segons es necessaria y vrgent la causa final que mogue la Cort General, celebrada en Barcelona en lo any 1599. pera tenir Galeres dit Principat, com es de veurer llargament en los capitols de Cort 63. y 64. de dites Corts.

Ha aparegut a dits Senyors Deputats, y persones eletes, proposar les rahons de conueniencia, y los inconuenients quey ha, en posar de nou en mar dos Galeres tant solament, presupposat que les preses, son estades assegurades en trenta milia lliures, y que ab dita quantitat se

poden

poden posar en mar dos consemblants Galeres posades a tot son punt de nauegar.

Lo que aquest primer cap te de conuenientia es, que podentse posar en mar ab dites trenta milia lliures altres dos Galeres, mes facilment, y ab mes breu temps cobre lo Principat lo vltim estat en que estaue de mantenir dos Galeres, y ab ell en alguna manera lo honor, y reputacio perduda ab la presa de les dos dites Galeres que abans tenie.

Secundo, que axi com ab dites dos Galeres abans que fossen preses, estauen guardades les costes de dit Principat dels danys q̃ abans do nauan los Moros y altres cossaris, com en alguns casos se ha vist, aqueix mateix effecte faran les dos Galeres que de nou se poden posar en mar ab dites trenta milia lliures, majorment concorrent en asso la voluntat de sa Magestat y del Principat com de abans, en mantenir tant solament les dos Galeres: y suppossant tambe que se ha de millorar, y reformar la disciplina militar y manera de gouern que abans tenien dites dos Galeres.

Per altra part se oferexen inconuenients de posar en mar sols dites dos Galeres, en cas se puga fer ab dites trenta milia lliures. Y es lo primer y mes principal, per esser contra dit capitol de Cort 63. del any 1599. lo qual expressament dispose que sien armades quatre Galeres, tenintse per inconuenient que fos menor numero, per moltes causas, que pogueren mourer a dita Cort General, y se dexen considerar.

Y encara que apres dit numero de quatre Galeres se age vingut a reduir a dos tant solament, empero es estat per la sola tollerancia del Principat, o per millor dir, dels Senyors Deputats predecessors dels que vuy son, concorrent tambe en asso la voluntat de sa Magestat, ab motiu de que ja estauen en mar dites dos Galeres armades, fent alguns bons effectes en benefici del Principat, y que los drets que auia imposat dita Cort de 1599. no abastauan per lo sustento de dites quatre Galeres, y per algunes altres causes quels degueren aparexer justes pera tenir tantsolament dites dos Galeres.

Secundo se dona per inconuenient, que los drets y emoluments que dita Cort General imposà per lo sustento de dites quatre Galeres, ab dit capitol de Cort 63. (que presupposa auian de valer quiscun any 87. milia lliures, y que axi no solament bastarien dits drets pera sustentar dites quatre Galeres, pero encara sobrarie de dit dret 27. milia lliu-

res pera lluir lo censal de 80. milia lliures de preu, manlleuat per la compra de dites quatre Galeres, pero tambe (lluit dit censal) pera mantenir major numero de Galeres) se son vinguts a reduir a tant poch valor, que no es posible ab ell poderse mantenir dites dos Galeres sens valerse de remey extraordinari com se dira.

Tertio, es altre inconuenient, que per no bastar lo ques collecta de dits drets per lo sustento de dites dos Galeres, per los senyors Deputats dels dos triennis proxims passats, se ha llansat ma de remey extraordinari per lo sustento dellas, es a saber, de arrendar los dits drets com de fet son estats arrendats, primer a Hieronym Negroto, y apres a dit Ioan Pau Canouas, donant facultat a dits arrendataris de poder fer vn viatge quiscun any ab dites dos Galeres fora del Principat, a Lleuant, o a Ponent, lo que es contra dit capitol de Cort 63. y de la causa final exprimida en dit capitol, a la qual se deu regular la disposition, es a saber la custodia y seguretat de les costes de mar de Cathalunya, que cessa en lo entretant, estant dites Galeres fora de les mars del Principat.

Quarto, se done per inconuenient, que prenentse resolutio de posar en mar dites dos Galeres, arrendantse dits drets, y ab facultat de fer vn viatge fora del Principat a Lleuant, o a Ponent, se posa de nou en contingencia la perdua, o presa dellas mes facilment, que nauegant dites dos Galeres per les mars solament de aquest Principat, com ho ha mostrat la experiencia, que la segona vegada son exides dites Galeres de dit Principat per virtut de dit segon arrendament, son estades preses; y majorment quant se prengues dita resolucio de posar en mar dites dos Galeres tant solament, abans de tractarse de reformar lo regiment y gouern de dites Galeres, axi en lo que toque a la disciplina militar y bons costums, com a cerca de pagar salaris y rections aqui nos deuhen.

Quinto, es altre inconuenient posar en mar dites dos Galeres, quant fos posible ab dites trenta milia lliures, sens assentar primer y pendrer deguda resolutio en les contencions se han suscitades entre los Lloctinents generals, y Diputats, sobre lo demanar llicencia pera nauegar dites Galeres, que fins vuy estan en peu, ab molts grans danys y gastos de la Generalitat.

Y axi aparexent que la conueniencia de posar en mar dites dos Galeres, tant solament (fins se prengues altra resolucio de major numero) sobrepuja los inconuenients ques representan, se podria posar en execu

cio

cio podentse fer ab dites trenta milia lliures en que son estades assegurades dites dos Galeres.

Y per lo contrari parexent inconuenient posar en mar dites dos Galeres tant solament, y que conue al Principat tenir Galeres per les rahons dalt dites, es de major vtilitat y reputacio de dit Principat tenir dites quatre Galeres que ordena la Cort general del any 1599. Y encara que quant al dret de poderles tenir dites quatre Galeres, pareix no es menester altra noua lley ni conuencio ab sa Magestat mes de la ques feu ab dits capitols de Cort 63. y 64. del any 1599. Empero per quant pera sustentar dites quatre Galeres, o major numero, o totalmẽt a gastos de dit Principat, o donant les sa Magestat a partit com moltes altres, que militen baix de son Real estandart, es necessari donar forma pera sustentar dites quatre Galeres, o major numero, attes que lo nou impost, que feu dita Cort General en lo any 1599. pera quatre Galeres no basta pera sustentar les dos que tenie dit Principat, sens valerse de remey extraordinari com esta dit. Y encara que speculatiuament se podrien senyalar molts modos, arbitris, y trassas, pera sustentar lo Principat dites quatre Galeres, o major numero: ab tot auentse de sustentar a costes del Principat dites quatre Galeres, o mes, lo modo de sustento de ques podrie llançar ma ha de esser segur, è infalible, per no caurer en lo primer error y bescompte ques prengue en dit any 1599. y com en qualseuol cas la forma de dit sustento ha de esser per via de cõtribucio vniuersal. Asso aporte ab si dos dificultats entre altres molt grans, la vna trobarse carregat lo Principat de molts altres drets per altres diferents causes, en general y en particular. Y laltra, que dita contribucio vniuersal, per qualseuol modo ques fassa, ha de esser de necessitat concorrent la voluntat de sa Magestat y del Principat: y tractar de medis diferents a cerca de la forma de dita cõtribucio vniuersal es cosa perillosa, per tractarse de materias tant graues y vniuersals, que la resolucio delles ha de resultar de la voluntat conforme de sa Magestat y del Principat, trobantse lo Senyor Rey absent de dit Principat, y sens la Cort general, que es lo vnic medi ab que conue tractar y resolrer los negocis graues tocants al interes de tot lo Principat.

Perso considerant les dificultats que en tots los dits casos se ofere-xen, y que en tots ells conue tenir declaracio de la voluntat Real, apareixeria mes acertat escriurer a sa Magestat donantli raho de nou de dit infelice succes de la perdua de dites Galeres ab la major demostracio de sentiment que sie posible: y suplicarlo de nou per medi del Embaxador

xador del General ques trobe en Cort, sie seruit fernos merce de honrarnos ab sa Real presencia, y prestar lo solit juraments que sos Serenissims predecessors han acostumat en lo principi de son gouern, y pera que ab sa Real presencia se puga millor assentar lo modo y forma ab que se auran de tenir y sustentar dites Galeres, a que incline vniuersalment tot lo Principat: de manera que sie en son Real seruey y benefici vniuersal de dit Principat, procurant que en conformitat escriguē al mateix intent los senyors Consellers, bras Militar, y molt Reuerent Capitol, com a parts tant principalment interessades en lo mateix fet.

Y que no obstant lo que està dit, los Senyors Deputats se seruescan de continuar a son temps lo arrendament dels drets de Galeres ab lo millor modo y forma quels aparega conuenir, com si de prompte se agueffen de posar en mar dites Galeres, pus de present concorren altres causes per auerse de fer, pera que tenint resposta de sa Magestat se puga desliberar en aquest fet lo que mes conuinga.

Finalment se aduerteix que entre dites persones eletes se han proposats y tractats diferents arbitris pera donar forma al sustento de dites Galeres, dels que cada vna de dites persones eletes han pogut considerar y han ohit de altres persones ben enteses en esta materia: y axi per les moltes dificultats que ab si aporten, y per encontrar alguns dells ab las lleys de aquest Principat, com per lo dalt esta dit, ha aparegut mes acertat per ara no proposar dits arbitris ni pendrer alguna resolucio en ells fins se ofereisca ocasio mes opportuna.